

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่ภาครัฐได้เชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติเข้ากับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทย และยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ 20 ปี ระหว่างปี 2560 ถึง ปี 2579 โดยน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่ และใช้หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชบรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และยกระดับรายได้ของประชาชน แก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พัฒนาโภชนาการและความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ของประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ทรงมีพระปณิธานแน่วแน่ที่จะสานต่อโครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมหาวิทยาลัยที่พระราชอาประสงค์ให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ที่ระบุให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเสริมพลังปัญญาของแผ่นดิน ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์เพื่อยกคุณภาพมาตรฐานมหาวิทยาลัยราชภัฏสู่คุณภาพเป็นเลิศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่นักปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การยกคุณภาพมาตรฐานชีวิตของชุมชน ท้องถิ่น และพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์ และถ่ายทอด เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีกลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติจากภายในและภายนอกเพื่อร่วมกันศึกษาแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นและเสริมพลังให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น

ผลสำรวจชุมชนและครัวเรือนเป้าหมายในหมู่บ้านเฟื่องฟ้านคร 5 ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ หมู่ 1 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่า ในหมู่บ้านนี้มีผู้สูงอายุและผู้พิการอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องอาศัยอยู่เพียงลำพัง เนื่องจากเป็นลักษณะของการที่ลูก - หลาน มาซื้อบ้านไว้ให้ผู้สูงอายุอยู่ ขณะที่ตนเองย้ายไปอยู่อีกสถานที่หนึ่งซึ่งอยู่ใกล้ที่ทำงาน และจากการสอบถามจากอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ได้รับข้อมูลว่าในหมู่บ้านนี้มี

เหตุการณ์ที่ผู้สูงอายุเสียชีวิตอยู่ภายในบ้านโดยไม่มีใครทราบหลายต่อหลายครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากการอาศัยอยู่เพียงลำพังทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน และประชาชนในหมู่บ้านยังขาดช่องทางการติดต่อสื่อสาร ขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ชุมชน คริวเรือนเป้าหมายมีความเห็นพ้องร่วมกันที่จะต้องจัดให้มีการสร้างพื้นที่กิจกรรมกลางของหมู่บ้านเพื่อใช้เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในหมู่บ้าน และจัดทำระบบประชาสัมพันธ์หมู่บ้านผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ซึ่งจะเป็นช่องทางที่สามารถขอความช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินจากเพื่อนบ้านได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและลดความเสี่ยงของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในบ้านเพียงลำพัง

ดังนั้น ทางคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้จัดทำโครงการสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติเพื่อร่วมกันศึกษาแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น เสริมพลังให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการชีวิตตนเองได้อย่างสมดุลและมีความเหมาะสม สามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มคุณค่าและมูลค่า เสริมเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนให้มีความ เข้มแข็ง มั่นคง นำไปสู่การพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนได้อย่างยั่งยืน ส่งผลให้ชุมชนหมู่บ้านมีคุณภาพชีวิตและรายได้ที่เพิ่มขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อสร้างพื้นที่การจัดกิจกรรมส่วนกลางของหมู่บ้านและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในชุมชนที่เป็นคริวเรือนเป้าหมายหันมาใส่ใจปัญหาสุขภาพ

1.2.2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในชุมชนที่เป็นชุมชน/คริวเรือนเป้าหมายหันมาดูแลสุขภาพด้วยการทำกิจกรรมกลางแจ้ง

1.2.3 เพื่อส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในชุมชนและการรับบริการด้านสุขภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2.4 เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการดูแลสุขภาพโดยการใช้กิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ

1.2.5 เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดกรองและการเฝ้าสังเกตสุขภาพเบื้องต้นของผู้สูงอายุ

1.2.6 เพื่อเพิ่มช่องทางการรับรู้/แลกเปลี่ยนข่าวสารภายในชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และช่องทางการขอความช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินจากเพื่อนบ้านภายในชุมชน/คริวเรือนกลุ่มเป้าหมาย

1.3 กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าร่วมโครงการ

สมาชิกครัวเรือนเป้าหมาย	จำนวน 10 คน
กรรมการหมู่บ้าน/อสม.	จำนวน 15 คน

1.4 ระยะเวลาดำเนินโครงการ

เดือนมีนาคม –กรกฎาคม 2562

1.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมาย

1.5.1 เสิ้งปริมาณ

1.5.1.1 จำนวนคนที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 25 คน

1.5.1.2 จำนวนพื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาขึ้นสำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ 1 แห่ง

1.5.1.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 85

1.5.1.4 ช่องทางการรับรู้/แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของหมู่บ้านอย่างน้อย 1 ช่องทาง

1.5.2 เสิ้งคุณภาพ

1.5.2.1 ความต่อเนื่อง/ยั่งยืนของการใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนกลางเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน

1.5.2.2 มหาวิทยาลัยได้สร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชนหมู่ที่ 1 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี